

تعارف

يا سي ۔ ۔
ايہ سارے انسانی حقوق اگے بيان کر دتے گئے نيں ۔ ۔
ايس يادگار گرانامے نون بعد جنرل اسمبلي نے اقوام متحده دے سارے ركن ملكان نون تاكيد كيئي سي پئي لوہ سارے انساني حقوق دي تفصيل تے تفسير اپنے اپنے لوكان نك پينچا ديں تے ايس مقصد لئي اينجان نون نشر كرن اشترار چماين تے خاص طور تے سكوٲا، كاتھان تے تعليمي اداريان وچ پڑھ كيے سان دا انتظام كرن ۔ ۔

مستحق

كوفي عنان

سيكرٲري جنرل

ہر انسان کچھ بنیادی آزادیاں تے واپس دے اپنے حقوق اپنے نال لے کہ ايس دنيا وچ اُڻسائے جیڑے لوڳوں کوئی دی نیہں کٲوہ سکا ۔ ۔

اقوام متحده دی تنظیم دا عزم اے پئی اوہ ہر شخص دے انسانی حقوق دا پرچار تے حفاظت کرے گی ۔ ۔
اوہ ایہ کہ اپنے عالمی منشور نون سامنے رکھ کے گزری اے جیڑا دنيا دے ايس بھین دی حمایت کروا اے پئی ہر انسان کچھ بنیادی حقوق کے حیثیت، عزت تے وقار دا مالک ہوندا اے ۔ ۔

اقوام متحدہ نے انسانی حقوق دے عالمی منشور وچ ہر شخص دے سارے حقوق بڑے سائے تے واضح طر بے نال بیان کرد تے نیں ۔ ۔

ایہ سارے حقوق تباہیوں وی حاصل نیں ۔ ۔

اپنے اپنے حق پچھانو ۔ ۔
ایہاں نون عام کرد تے صرف اپنے لئی نیہں سگوں نوجیاں لئی وی اینہاں دی حفاظت کرو ۔ ۔

انسانی حقوق دا عالمی منشور

پہلی گل

چونکہ ہر انسان دی ذاتی عزت وقار تے ناقابل انتقال اکو جائے حقوق دا تسلیم کیتا جاتا دنيا وچ آزادی، انصاف تے امن دی جیاد اے ۔ ۔

چونکہ انسانی حقوق دا خیال نہ رکھن تے لوہاں دی بے حرمتی دی وجہ نون سنگتلی دے کئی ایہو جائے واقعات پیش آچکے نیں جنہاں وچ انسانیت نون بہت سدٲہ پینچا اے تے عام لوکاں دی ایہ سب توی وقف خواہش رہی اے پئی دنيا وچ ہر شخص نون اپنی گل کین تے اپنے عقیدے اُتے چلن دی آزادی ہونے تے اوہنوں کوئی محتاجی تے ذر خوف دی نہ ہونے ۔ ۔

چونکہ قانون اُتے عمل درآمد دے ذریعے انسانی حقوق دی حفاظت ایس واسطے بہت ضروری اے پئی انسان ظلم تے زیادتی نون تنگ اگے بغاوت کرن اُتے مجبور نہ ہو جائے

چونکہ ساریاں قوماں دے آپس دے دوستلہ تعلقات دا ودھنا ضروری اے ۔ ۔

چونکہ رکن قوماں نے اقوام متحدہ دے منشور وچ بنیادی انسانی حقوق، انسانی عزت وقار تے مردان عورتاں سب دے اکو جائے حقوق من لئیں تے تے وسیع آزادی دے ماحول وچ معاشرتی ترقی عام کرن تے لوکاں دے ربن سبن دا معیار آچا کرن دا عزم کرلیا اے ۔ ۔

چونکہ رکن ملکان نے اقوام متحدہ نال رل کے ساری دنيا وچ انسانی حقوق تے بنیادی آزادیاں دی حفاظت کرن تے حفاظت کروان دا عہد کرلیا اے ۔ ۔

چونکہ ایہ عہد پورا کرن دی خاطر ایہاں آزادیاں تے حقوق نون سب دا چنگی طر حان سمجھ لینا بہت ضروری اے ۔ ۔

ایس واسطے بن

جنرل اسمبلی انسانی حقوق دے ایس منشور

دا اعلان کر دی اے

انسانی حقوق دی حفاظت دا مقصد حاصل کرن دے سلسلے وچ ایہ عالمی منشور ساریاں قوماں لئی اک سانجھا معیار ہونے گا تاں جے ہر شخص نے معاشرے دا ہر ادارہ ایہ منشور سامنے رکھ کے انسانی حقوق تے آزادیاں دا احترام پندا کرن تے سارے رکن ملکان تے اوہناں علاقیاں وچ وی اینہاں نون منوان دی کوشش کرد رہو جیڑے رکن ملکان دے ماتحت نیں ۔ ۔

1.دفعہ

سارے انسان آزاد تے حقوق تے عزت دے لحاظ نال واپس پندا ہونے نیں ۔ ۔
اوہ عقل سمجھ تے چنگے من دے پچھان تے احساس رکھدے تے ایس واسطے اپنے نون اک نوجے نال بھائی چارے والا سلوک کرنا چاہی دا اے ۔ ۔

2.دفعہ

ہر شخص اینہاں ساریاں آزادیاں تے حقوق دا مالک اے جیڑے ایس منشور وچ بیان کر وئے گئے نیں تے اوہے ایس حق ا تے اوہے رنگ، نسل، زبان، مذہب، سیاسی نظریے، عقیدے، قومیت، معاشرے، امیری، غریبی، خاندان تے اوہے عورت یا مرد ہون دا کوئی فرق نیہں پیندا

ایس نون دکھ کوئی دی شخص جیڑے دی کسے ملک نال تعلق رکھدا اے اوس ملک دے سیاسی اختیارات یا بین الاقوامی حیثیت دی وجہ نون اوہے نال موجدیاں نون کوئی وکھرا سلوک نیہں کیتا جائے گا بھانویں اوہا ملک یا علاقہ آزاد اے تے بھانویں توہینی غیر سیاسی یا سیاسی اختیار دے لحاظ نال لے گی اگے دا پابند اے ۔ ۔

3.دفعہ

اپنی جان آزادی تے ذات دی حفاظت دا ہر شخص نون حق حاصل اے ۔ ۔

4.دفعہ

کسے وی شخص نون غلام یا لوطنی بنا کے نیہں رکھیا جاسکا تے غلام تے لوطیاں خریدن یا و بچن دا کسے وی شکل وچ کوئی سودا نیہں کیتا جا سکا ۔ ۔

5.دفعہ

کسے وی شخص نون نہ تے کوئی جسمانی ایہیت دینی جاسکدی اے نہ اوہے نال کوئی ظالمانہ تے انسانیت سوز سلوک کیتا جاسکا اے تے نہ ہی ایس طرحاں دی کوئی بےعزری سزا دینی جاسکدی اے ۔ ۔

6.دفعہ

ہر شخص دا ایہ حق اے پئی قانون ہر تعال لوہی شخصیت نون تسلیم کرے ۔ ۔

7.دفعہ

قانون دی نظر وچ سب واپس نیں تے قانون کوئی فرق رکھے بغیر ہر کسے وی حفاظت کرے گا ۔ ۔
انسانی حقوق دے ایس عالمی منشور نون ہٹ کے وکمری قسم دے کسے سلوک یا وکمرے سلوک دی ترغیب نون تحفظ دا ہر کوئی حقدار اے ۔ ۔

8.دفعہ

ہر شخص نون بااختیار قومی عدالتاں وچ قانون تے آئین دیاں اوہناں خلاف ورزیاں دے خلاف موثر چارہ جوئی دا حق حاصل اے جنہاں دے نتیجے وچ اوہے انسانی حقوق ملے جاتے ہون ۔ ۔

9.دفعہ

کسے وی شخص نون کسے دی من مرضی اُتے نہ تے گرفتار یا نظر بند کیتا جا سکا اے تے نہ ہی وطن توں باہر کھدیا جا سکا اے ۔ ۔

10.دفعہ

ہر شخص نون واپس دا حق حاصل اے پئی اوہے حقوق تے فرائض ملے کرن لئی یا ایہ فیصلہ کرن لئی پئی اوہے اُتے جیڑے جرم دا الزام اے اوہ اوہنے کیتا اے کہ نیہں، غیر بےگناہدار، آزاد تے مکملی عدالت وچ مقدم چلایا جائے ۔ ۔

11.دفعہ

ہر شخص دا ایہ حق اے پئی جے اوہے اُتے کسے فوجداری دا الزام اے تے اوہنوں اونوں تک بے گناہ سمجھیا جائے جدوں تک مکملی عدالت و صفائی دا پورا موقع دین توں بعد اوہا محرم ثابت نیہں ہو جاتا ۔ ۔

کسے وی شخص نون اوہے کسے ایسے فعل یا خطا دی وجہ نون قابل سزا محرم نیہں سمجھیا جا سکا جیڑی اوہے کوئوں کسے ایسے دور وچ ہوئی ہونے جس دور وچ ملکی یا بین الاقوامی قانون موجب اوہ فعل یا خطا قابل سزا جرم نیہے تے نہ ہی اوہنوں اوس سزا توں ودم کوئی سزا دتی جا سکتے جے جیڑی اوس فعل یا خطا ویلے ایس قسم دا فعل یا خطا کرانے لئی مقرر اے ۔ ۔

12.دفعہ

کسے وی شخص دی ذاتی زندگی، گھریلو زندگی، اوہے گھر دے اندرونی معاملات تے لوہی خط و کتابت وچ نہ تے من مرضی دا کوئی دخل دنا جا سکا اے تے نہ ہی اوہی عزت تے نمک نامی تال انگلی اٹھائی جا سکتی اے ۔ ۔
ہر شخص دا ایہ حق اے پئی قانون اوہنوں ایس قسم دی دخل اندازی یا نیک نامی تے عزت دے نقصان نون محفوظ رکھے ۔ ۔

13.دفعہ

ہر شخص دا ایہ حق اے پئی اوہوں ہر ریاست دے اندر اک تعان توں مرچے تعان جان اوں تے ربن سبن دی آزادی ہوے ۔ ۔

ہر شخص نون اپنے اپنے ملک سمیت کسے وی ملک نون چلے جان تے اپنے ملک وچ واپس اوں دا حق حاصل اے ۔ ۔

14.دفعہ

کسے دے بخسوں دکھ تکلیف نون بچن لئی ہر شخص نون کسے مچھے ملک وچ پناہ لین تے ایس پناہ نون فائدہ اٹھان دا حق حاصل اے ۔ ۔

اے حق اوہناں عدالتی کاروائیاں نون بچن لئی استعمال نیہں کیتا جا سکا جیڑیاں حالتنا کسے دے غیر سیاسی جرائم یا اوہناں حرکات دی وجہ تے کینیاں جاندیاں نیں جیڑیاں اقوام متحده دے اصولاں دی خلاف نیں ۔ ۔

15.دفعہ

ہر شخص نون قومیت دا حق حاصل اے ۔ ۔

کسے وی شخص نون اوہی قومیت نون نہ تے ذبردستی محروم کیتا جائے گا تے نہ ہی قومیت تبدیل کرن نون روکیا جائے گا ۔ ۔

16.دفعہ

ہر بالغ مرد تے بالغ عورت نون نسل، قومیت، تے مذہب دی پابندی نون بغیر شادی کرن تے اپنا گھر وسن دا حق حاصل اے ۔ ۔
شادی کرن، شادی شدہ زندگی گزرن تے شادی توں تیز دین دے معاملے وچ عورت تے مرد دونہاں دے حق واپس نیں ۔ ۔

شادی عورت تے مرد دونہاں دی پوری تے آزادانہ مرضی نال ہی ہو سکتی اے ۔ ۔

کبیر معاشرے دا اک قدرتی گروپ تے بنیادی اکائی اے تے اوہنوں ایہ حق حاصل اے پئی معاشرہ تے مملکت اوہی حفاظت کرن ۔ ۔

17.دفعہ

ہر شخص نون کسے نال سانجھ یا کسے سانجھ نون بغیر جائیداد رکھن دا حق حاصل اے ۔ ۔

کسے کوئوں لوہی جائیداد کموبی نیہں جا سکتی ۔ ۔

18.دفعہ

ہر شخص نون اپنی سوغ، ضمیر تے مذہب دے معاملے وچ آزادی دا پورا حق حاصل اے ۔ ۔
ایس حق وچ مذہب یا عقیدہ تبدیل کرن، مکلف عام یا نجی طور تے اتے اگلیاں یا موجدیاں نال رل کے اپنے عقیدے یا مذہب دی تبلیغ کرن، اوہے اُتے عمل کرن، اوہے مطابق عبادت کرن تے اپنے مذہبی فرائض آدا کرن دی آزادی وی شامل اے ۔ ۔

19.دفعہ

ہر شخص نون آزادی نال اپنی کوئی را قائم کرن اوہے اُتے قائم رہن تے اپنی را روچیاں نون وسن دا حق حاصل اے ۔ ۔
ایس حق وچ ایہ وی شامل اے پئی اوہ اپنے خیالات، نظریات تے علم کسے وی وسیلے نال ملک دیاں سرحدان نون باہر وی پینچا سکا اے تے باہریں منگوا وی سکا اے ۔ ۔

20.دفعہ

ہر شخص نون ہر امن طور تے موجدیاں نال رل ملے کیے بیہنم تے انجمنان بھان دی آزادی دا حق حاصل اے ۔ ۔

کسے شخص نون کسے انجمن وچ شامل ہون اُتے مجبور نیہں کیتا جا سکا ۔ ۔

21.دفعہ

آزادی نال چلے پونے نمائندیاں دے ذریعے یا کسے ذریعے نون بغیر اپنے ملک دی حکومت وچ حصہ لین دا ہر شخص نون حق حاصل اے ۔ ۔

اپنے ملک وچ سرکاری ملازمت تک واپس دی رسائی ہر شخص دا حق اے ۔ ۔

عوام دی مرضی حکومت دے اقتدار دی اصل بنیاد اے ۔ ۔
ایس واسطے عوام وقتاوقتا حقیقی انتخابات دے ذریعے اپنی مرضی دا اظہار کر دے رہن گے ۔ ۔
ایہ انتخابات مسطور رائے چندگی دے ذریعے ہون گے ۔ ۔
را خفیہ ووٹ دے ذریعے یا آزادی نال را دین دے ایہو جے کس نوجے طریقے نال دتی جاتے گی ۔ ۔

22.دفعہ

معاشرے دا اک رکن ہون دی حیثیت نال ہر شخص نون معاشرتی تحفظ دا حق حاصل اے ۔ ۔
اوہنوں ایہ حق وی حاصل اے پئی اوہ ملک دے نظام دے وسائل دے مطابق قومی کوہ خش تے بین الاقوامی تعاون نال اوہ اقتصادی، معاشرتی تے ثقافتی حقوق وی حاصل کر لوے جیڑی اوہی عزت تے شخصیت دے آزادی نال ودم بھان لئی ضروری نیں ۔ ۔

23.دفعہ

ہر شخص نون کوئی کم کاج تے روزگار دا ذریعہ آزادی نال چن سکے، کم کاج دیاں مناسب تے معقول شرائط تے بے روزگاری نون تحفظ دا حق حاصل اے ۔ ۔

ہر کسے نون اکو چلے کم دے اکو جائے معاوضے دا حق حاصل اے تے ایس سلسلے وچ کسے نال کوئی فرق نیہں رکھیا جائے گا ۔ ۔

کوئی شخص جیڑا وی کوئی کم کردا تے اوہنوں اوہے اجھے مناسب تے معقول معاوضے دا حق حاصل اے جیڑا اوہے اپنے تے اوہے ہال بھیاں دے باعزت گزرنے لئی کالی ہوے ۔ ۔
تے جدھے وچ ضروری ہونے، تے معاشرتی تحفظ دے نوجے ذریعہاں نال وادما وی کتا جا سکے ۔ ۔

اپنے فائدے لئی ہر شخص نون تجارتی انجمنان بھان تے اوہناں وچ شامل ہون دا حق حاصل اے ۔ ۔

24.دفعہ

ہر شخص نون آرام تے ویلے وقت دا حق حاصل اے جدھے وچ اوہے کم دے وقت دی حد دا مقرر کیتا جانا تے وقتاوقتا تنخواہ وے نال چمٹیاں دی شامل نیں ۔ ۔

25.دفعہ

حر شخص نون اپنی تے اپنے ہال بھیاں دی صحت تے بھلائی دی خاطر رہن سبن دے مناسب معیار دا حق حاصل اے ۔ ۔
ایہدے وچ اینہاں دا کمان پین، کپڑا لٹا، مکان، ہوا دارو تے موجدیاں معاشرتی رعایاں تے سہولتاں نون دکھ پیروزگاری، بیماری، معذوری، زہابیہ، بزمایہ تے ایسے حالات وچ روزگار چشت جان دا حق وی شامل اے جنہاں اُتے اوہا کوئی وس نیہں ۔ ۔

زچہ تے بچہ دا حق اے پئی اوہناں دی خاص طور تے ویکھ بھال تے مدد کیتی جائے ۔ ۔
ایہ حق سماج دے ہر بچے نون حاصل اے بھانویں اوہ خدای نکاح دے نتیجے وچ پندا ہوا اے تے بھانویں اوہ بغیر ۔ ۔

دفعہ26

- ہر شخص نون تعليم حاصل کرن دا حق حاصل اے ۔ ۔ گھٹ نون گھٹ شروع دے جیادی ترجیاں وج اوبدی تعليم مفت تے جیادی تعليم لڑسی اے ۔ ۔ فنی تے پیشہ ورلڈ تعليم دا عام انتظام ضروری اے تے ہر کسے نون اپنی اہلیت دے مطابق اعلیٰ تعليم حاصل کرن دا وائر دا حق حاصل اے ۔ ۔
- تعليم دا مقصد ایہ دے پئی اوہ ہر انسان دی شخصیت نوں ترقی دے کے مکمل کرے، انسان حقوق تے جیادی آزادیاں دے احترام دا احساس مضبوط بنائے، ساریاں قوماں، نسلان تے مذہبازدے لوکال وج آپس دا سلوک اتفاق پیدا کرے، اک دوجے نوں برواشت کرن دا جذبہ تے دوستی ودھائے تے اقوام متحدہ دا امن قائم رکھن دا مقصد پورا کرن وج مدد دیوے ۔ ۔
- ایہ فیصلہ کرنا مایپاں دا حق اے پئی اوہناں دے بچیاں نوں کس قسم دی تعليم دتی جائے ۔ ۔

دفعہ27

- ہر شخص قوم دی ثقافتی زندگی وج آزادی نال حصہ لین، فنون تے ادبیات نوں فائدہ اٹھان تے سائنس دی ترقی تے اوبدے فائذیاں وج حصیدار جن دا حق حاصل اے ۔ ۔
- ہر شخص نون حق حاصل اے کہ اوبدی کسے سائنسی، علمی یا ادبی تصنیف دے نتیجے وج جہیزے اخلاقی تے مادی فائدے اونہون حاصل ہوندے تے اوہ محفوظ رہن ۔ ۔

دفعہ28

[Missing]

دفعہ29

[Missing]

دفعہ30

- ایس منظور دی کسے وی گل دا کوئی ایسا مطلب نہیں کلامیا جائے گا جدمی بنا اُتے کسے ملک، گروہ یا شخص نوں کسے ایے کم وج شریک ہون یا کوئی ایسا کم کرن دا حق مل جائے جدمی نتیجے وج ایس منشور وج بیان کیتے گئے انسانی حقوق تے آزادیاں نوں نقصان پہنچے ۔ ۔